

Information och hjälp till egenkontrollprogram för tobak och liknande produkter.

Vad du bör veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja tobaksvaror till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i tobakslagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

När du skickar ansökan om tillstånd för försäljning av tobaksvaror till kommunen ska du samtidigt bifoga en kopia av ditt egenkontrollprogram.

Egenkontrollprogrammet ska innehålla olika rutiner beroende på om du är detaljhandlare, partihandlare eller bedriver gränsöverskridande distansförsäljning.

Programmet ska innehålla försäljningsställets rutiner för att kontrollera märkning och produktpresentation, ålder, identitets- och säkerhetsmärkning, marknadsföring och mängden tobak i en förpackning. Programmet bör även innehålla information och stöd till din personal.

Du ska dokumentera ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet, vara ett levande dokument som ska kontinuerligt hållas aktuellt och är ett viktigt underlag för kommunen vid en tillsynskontakt.

Detta formulär ska endast fungera som hjälp och stöd för dig i egenkontrollen som näringsidkare, men du väljer om du vill fylla i det eller lämna in ditt program på något annat sätt.

Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett för verksamheten anpassat egenkontrollprogram.

Mer hjälp hittar du från Folkhälsomyndighetens vägledning för egenkontrollprogram via följande länk:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/v/vagledning-for-egenkontrollprogram/>

Information om vad egenkontrollprogrammet ska innehålla:

Kontaktuppgifter

I egenkontrollprogrammet behöver du ange namnet på försäljningsstället, namnet och organisationsnumret på företaget, vilken verksamhet som det gäller (detaljist och/eller partihandlare) samt kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för verksamheten.

Namn på försäljningsstället	Gatuadress
Postnummer och postort	E-post
Kontaktperson	Telefon Antal anställda
Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc.)	Organisationsnummer/personnummer
Verksamhet	

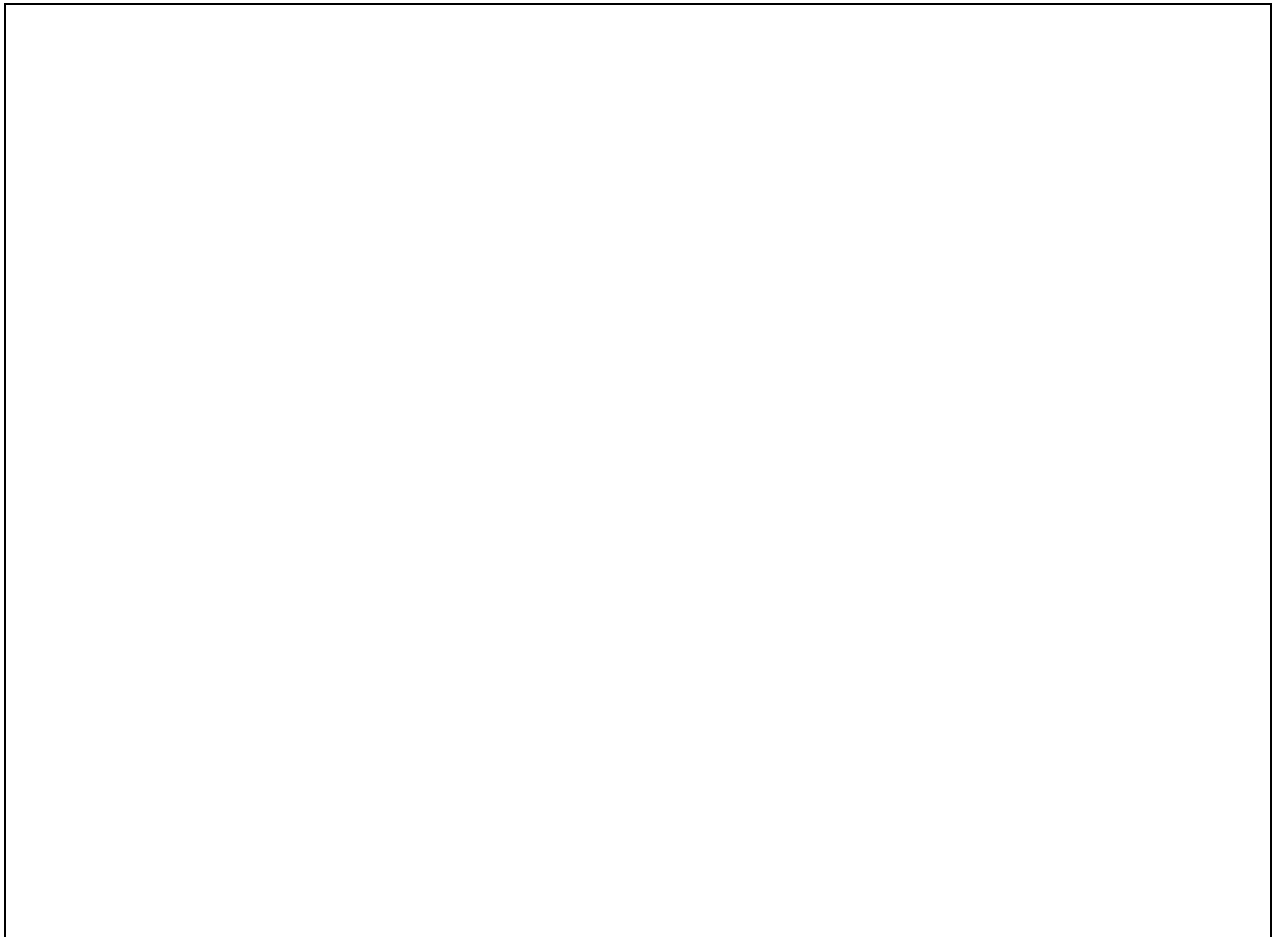
Märkning och produktpresentation

Lag: 3 kap. 1-6 §§ lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Du som säljer tobaksvaror ska se till att de varor och produkter som säljs till konsumenten är korrekt märkta.

Vad rutinen minst ska innehålla:

- Beskriv hur märkningen kontrolleras.
- Beskriv vad du och din personal gör när en vara eller produkt saknar märkning eller är felaktigt märkt.

Identitets- och säkerhetsmärkning

Lag: 3 kap. 7 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Det är idag möjligt att spåra tobaksvarorna och se till exempel var de är tillverkade, vilket datum de är tillverkade genom den unika identitetsmärkningen. Man kan också kontrollera om en tobaksvara är äkta eller inte genom säkerhetsmärkningen. Tobaksvaran får inte säljas till konsumenten om förpackningen inte har en identitets- och en säkerhetsmärkning.

Marknadsföring

Lag 4 kap. lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Det är endast tillåtet att marknadsföra tobaksvaror inne på försäljningsstället genom att tillhandahålla tobaksvarorna till försäljning och genom kommersiella meddelanden i tobaksvarornas närhet. Meddelandena får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av tobak.

Vad rutinen minst ska innehålla:

- Beskriv hur du säkerställer att kunderna inte kommer att erbjudas gratisprover, rabatter, tävlingar eller liknande
- Beskriv hur du säkerställer att det inte finns reklam i butiken som riktar sig mot barn eller ungdomar.

Ålderskontroll och synbar skylt

Lag: 5 kap. 18–19 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

5 kap. 18 § st 3 lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Den som lämnar ut tobaksvaror ska förvissa sig om att kunden har fyllt 18 år. På varje försäljningsställe ska det finnas minst en tydlig och klart synbar skylt om åldersgränsen. Skylten ska till exempel placeras vid kassan för att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället. Gärna även utanför butiken, exempelvis på entrédörren.

Vad rutinen minst ska innehålla, utveckla gärna:

- Beskriv rutiner för ålderskontroll vid kassahantering, ev. genom tobaksautomater, via postorder, internethandel eller liknande
- Beskriv rutinen för att undvika langning.

Stöd och utbildning av personal

Lag: 5 kap. 12 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

En näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter ska ge personalen den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa lagen om tobak och liknande produkter och till lagen anslutande föreskrifter.

En nyanställd bör dessutom få en genomgång när han eller hon anställs. Det är viktigt att de känner sig trygga i hur de ska hantera konfliktfyllda situationer och veta vem de kan vända sig till för att få hjälp. Det är lämpligt att du informerar personalen om lagens bestämmelser och era rutiner minst en gång per år.

Vad rutinen minst ska innehålla:

- Beskriv rutinen för att ge information och stöd till personalen.
- Beskriv hur du säkerställer att alla har fått information om reglerna och utbildning.
- Beskriv hur personalen får stöd i att hantera konfliktfyllda situationer.

Mängden tobak i en förpackning

Lag 5 kap 14 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

En näringsidkare får inte tillhandahålla till konsumenter förpackningar som innehåller mindre mängd än följande för dessa typer av tobaksvaror:

- styckförpackningar med cigaretter som innehåller minst 20 cigaretter
- styckförpackningar med portionsförpackat snus som innehåller minst 20 portioner.
- Styckförpackningar med rulltobak som innehåller tobak som väger minst 30 gram.

Rutinen ska innehålla:

- Beskriv hur du säkerställer att du eller din personal inte säljer förpackningar med mindre mängd än vad som anges.

För att komma ihåg när du har informerat dina anställda kan det vara lämpligt att fylla i namnen på de anställda i en tabell, se exempel nedan. De anställda bör själva fylla i datumet för dagar de senast deltog i ett informations- eller utbildningstillfället.

Namn	Datum 1	Datum 2	Datum 3	Datum 4

Underskrift

Ort och datum
Underskrift (behörig firmatecknare)
Namnförtydligande

Mer information

För mer information om lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) och angränsande lagstiftning, se kommunens eller länsstyrelsens webbplats samt följande webbplatser: Folkhälsomyndigheten www.folkhalsomyndigheten.se, Konsumentverket www.konsumentverket.se, Tullverket www.tullverket.se, Skatteverket www.skatteverket.se och Polisen www.polisen.se.